

Jerome Klapka Jerome (2. 5. 1859 Walsall, střední Anglie – 14. 6. 1927 Northampton)

Britský spisovatel a novinář, humorista.

Jerome Klapka Jerome pocházel ze zchudlé rodiny drobného obchodníka. Jerome dostal své prostřední jméno na počest rodinného přítele, maďarského generála Györgyho Klapky, jednoho z velitelů maďarské revoluční armády z let 1848 – 1849, který po porážce revoluce pobýval v britském exilu.

Oba Jeromovi rodiče brzy zemřeli, takže mladý Jerome se musel vzdát studií a v rychlém sledu vystřídal několik zaměstnání. Díky nim poznal další zákruty života, což se mu stalo výtečnou kvalifikací pro následnou novinářskou a spisovatelskou dráhu.

V r. 1888 se Jerome oženil s rozvedenou Georginou Marrisovou a svatební cestu podnikli v člunu po řece Temži, což se stalo jedním z podnětů pro jeho první slavnou knihu.

V r. **1889** vyšel Jeromův román ***Tři muži ve člunu***. Původně byl prý zamýšlen jako nekonvenční turistický průvodce pro příznivce plavby člunem po proudu nejznámější anglické řeky, ale autorovi se během psaní změnil v humoristickou knížku, ve které sám vystupuje jako jedna z hlavních postav a zároveň vypravěč a jež okamžitě zaznamenala obrovský úspěch nejen na literárním poli: mj. výrazně přispěla k proměně oblasti kolem Temže ve vyhledávaný turistický region. Tři muži ve člunu jsou výtečnou ukázkou **anglického humoru** (zdrženlivého, avšak břitce výstižného, často ironického a sebeironického); rychle si získali světovou popularitu, která trvá dodnes, stali se hojně napodobovaným vzorem pro humoristické autory mnoha národností.

V r. 1900 Jerome napsal na podobném půdorysu a opět na základě vlastních zážitků knížku ***Tři muži na toulkách*** o výpravě – z velké části na jízdních kolech – po Německu (s odbočkou do Čech, konkrétně do Prahy a Karlových Varů); kniha však nedosáhla popularity své předchůdkyně.

V letech 1892 – 1897 byl Jerome spoluvydavatelem kulturního měsíčníku ***Povaleč*** (The Idler), kam přispívali i slavní spisovatelé **Mark Twain, Arthur Conan Doyle a Rudyard Kipling**.

Jerome patřil dlouhá léta k plodným a oceňovaným anglickým literátům. Tři muži ve člunu mu zajistili věhlas a finanční nezávislost, ale jejich úspěch už nikdy nezopakoval.

Některá díla:

Humoristické romány (světově proslulé) **Tři muži ve člunu** (Three Men in a Boat; 1889; o putování tří mladých přátel – vypravěče Jeroma a jeho kamarádů George a Harrise – ve člunu po Temži; postavy jsou skutečné a kniha vychází mj. z jejich společných zážitků) a **Tři muži na toulkách** (Three Men on the Bummel; 1900; o putování – především cyklistickém – týchž hrdinů po Německu a části Čech).

http://www.qcenglish.com/pic/face/Jerome_K_Jerome.jpg

Jerome Klapka Jerome (1859 – 1927): Tři muži ve člunu (Three Men in a Boat) (1889)

III

(...) V životě jste neviděli takový blázinec v domě, jako když se můj strýc Podger pustí do nějaké práce. Od rámaře přijde obraz, stojí opřen o stěnu v jídelně a čeká, až ho někdo pověsí. Teta Podgerová se zeptá, co s ním, a strýc Podger řekne:

„Á, to nechte na mně. S tím si nikdo z vás nedělejte starosti. To všechno zařídím sám.“

A sundá si sako a dá se do toho. Služku pošle koupit za šest pencí hřebíků, a vzápětí za ní žene jednoho z chlapců, aby jí řekl, jak ty hřebíky mají být dlouhé. A tak postupně zaměstná a uvede v chod celý dům.

„Ty jdi pro kladivo, Wille,“ volá, „a ty mi přines pravítko, Tome, a pak budu potřebovat štafle a taky bych tu měl mít nějakou kuchyňskou stoličku; a Jime! ty skoč k panu Gogglesovi a řekni mu: ‚Tatínek se dává poroučet a doufá, že s tou nohou to už máte lepší, a půjčil byste mu laskavě libelu?‘ A ty tady zůstaň, Marie, někdo mně bude muset posvítit. A až se vrátí to děvče, tak musí ještě doběhnout pro kus pořádného špagátu. A Tome! – kde je Tom? – pojd' sem, Tome, ty mi ten obraz podáš.“ Potom obraz zvedne, upustí ho, obraz vyletí z rámu, strýc se snaží zachránit sklo a pořeže se, načež poskakuje po pokoji a hledá svůj kapesník. Ale nemůže ten kapesník najít, protože ho má v kapse saka, které si sundal, a nemá ponětí, kam si to sako dal, a tak celá domácnost musí nechat shánění náradí a dát se do shánění strýcova saka, a strýc zatím tancuje po celém pokoji a kdekomu se plete pod nohy.

„Copak v celém baráku není ani živá duše, která by věděla, kde to moje sako je? V životě jsem neviděl takovou hromadu budižkničemu, na mou duši, že ne. Je vás šest! – a nejste s to najít sako, které jsem si sundal ani ne před pěti minutami! To vám teda řeknu, že ze všech...“

Zvedne se, zjistí, že si na tom saku seděl, a křičí:

„No, teď už hledat nemusíte, už jsem to sako našel sám. Od vás tak chťít, abyste mi něco našli! To bych to rovnou mohl chťít na naší kočce!“

A když se po půlhodině, věnované obvazování strýcova prstu, sežene nové sklo a snesou se všechny nástroje a štafle a stolička a svíčka, a celá rodina i se služkou a s posluhovačkou stojí v půlkruhu připravena pomáhat, strýc se znovu pustí do díla. Dva mu musejí držet stoličku, třetí mu na ni pomůže vylézt a dává mu tam záchranu, čtvrtý mu podává hřebík, pátý k němu zvedá kladivo a strýc sáhne po hřebíku a upustí ho.

„No prosím,“ řekne dotčeným tónem, „a hřebík je v tahu!“

A my musíme všichni na kolena a plazit se a hledat, zatímco on stojí na stoličce a remcá a přeje si vědět, jestli ho tam miníme nechat stát celý večer.

Hřebík je konečně na světě, ale strýc zase ztratil kladivo.

„Kde mám kladivo? Kam já jsem to kladivo dal? Kristepane! Čuší vás na mě sedum a ani jeden z vás neví, kam jsem dal kladivo!“

Vypátráme kladivo, ale on zase najednou ne a ne najít na stěně znamínko, kam se má zatlouct hřebík, a my všichni musíme jeden po druhém vylézt k němu na stoličku a snažit se to jeho znamínko objevit. Každý je vidíme někde jinde a on nám postupně všem vynadá, že jsme pitomci a ať radši slezeme dolů. A pak se chopí pravítka a stěnu přeměří a zjistí, že od rohu to má dělat polovinu ze sedmdesáti

sedmi centimetrů a devíti a půl milimetru a pokouší se to vypočítat z hlavy, a to ho dožene div ne k nepřičetnosti.

Pak se to i my pokoušíme vypočítat z hlavy, každému vyjde něco docela jiného a jeden druhému se pošklebujeme. Načež ve všeobecné vřavě upadne v zapomenutí původní číslo a strýc Podger musí měřit znova.

Tentokrát si na to vezme kus provázku a v kritickém okamžiku, když se z té své stoličky vyklání v pětačtyřicetistupňovém úhlu do strany a snaží se dosáhnout bodu ležícího o sedm a půl centimetru dále, než kam vůbec může dosáhnout, provázek se mu vysmekne z prstů a ten blázen stará uklouzne a zřítí se na otevřené píano, a tím, jak znenadání třískne hlavou i tělem do všech kláves současně, vyloudí vskutku pěkný hudební efekt.

A teta Marie prohlásí, že nedovolí, aby děti poslouchaly takové výrazy.

Posléze si strýc Podger znovu označí příslušné místo, levou rukou na ně nasadí špičku hřebíku a pravou rukou se chopí kladiva.

Hned prvním úderem si rozmačká palec a s vřískotem upustí kladivo na prsty něčí nohy.

Teta Marie vysloví mírným hlasem naději, že příště jí snad strýc Podger zavčas oznámí, kdy zas bude zatloukat do zdi hřebík, aby se mohla domluvit s matkou a strávila ten týden u ní.

„Ách, vy ženské! Vás všecko hned vyvede z míry!“ odvěti strýc Podger, sbíraje se na nohy. „To já, já tyhle drobné domácí práce dělám rád.“

A poté zahájí další pokus; při druhém úderu proletí hřebík skrze celou omítku a půlka kladiva za ním a strýc Podger naletí tak prudce na zeď, že si málem rozplácne nos.

I musíme opět vyhledat pravítko a provázek a ve zdi vznikne nová díra; obraz visí až někdy k půlnoci – značně nakřivo a nespolehlivě – stěna na metry kolem dokola vypadá, jako kdyby po ní byl někdo jezdil hráběmi, a kdekdo je k smrti utahaný a umlácený – jen strýc Podger ne.

„No – a je to!“ praví, těžce sestoupí se stoličky na kuří oko naší posluhovačky a obhlíží spoušť, kterou natropil, s očividnou pýchou. „A to prosím existují lidé, kteří by si na takovou maličkost někoho zjednali!“ (...)

Jerome Klapka Jerome, Tři muži ve člunu a na toulkách, Praha 1995, s. 29 – 31. Přeložil J. Z. Novák.

Poznámky a vysvětlivky:

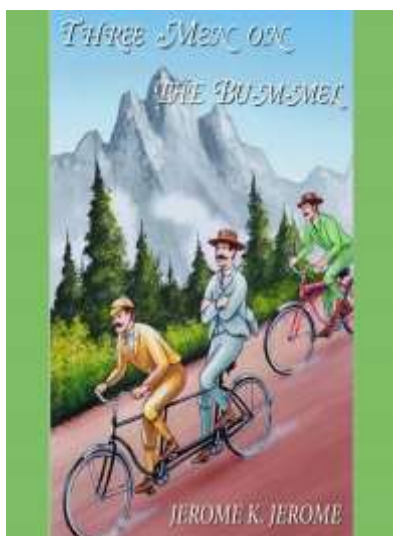
Goggles [goglz]; **Jim** [džim]; **libela** – vodováha (jednoduchý přístroj k určování vodorovné polohy); **pence** – anglická dílčí měnová jednotka, dnes jedna setina libry; **Podger** [podžə] – autor pojmenoval postavu strýce podle zásady *nomen omen* (latinsky *jméno znamení*), již se rozumí, že jméno vystihuje svého nositele (anglicky *podge* = *cvalík, pořizek*). Tento princip se při vytváření literárních příběhů uplatňuje dosti často (aby se zesílil účinek textu na čtenáře). Komicky má působit i jméno souseda: *goggle* = *vyvalovat oči, dívat se vyjeveně*; *goggles* = *tlusté brýle (se silnými čočkami)*.

<http://4.bp.blogspot.com/>

[fDO5RMDdxqY/UPv395aBJeI/AAAAAAAAACdM/09r7b2Fmi40/s1600/pg035.gif](http://4.bp.blogspot.com/fDO5RMDdxqY/UPv395aBJeI/AAAAAAAAACdM/09r7b2Fmi40/s1600/pg035.gif)

Jerome Klapka Jerome (1859 – 1927): Tři muži na toukách (Three Men on the Bummel) (1900)

VII

(...) Taky George zažil v Drážďanech dobrodružství. Nedaleko Altmarktu tam byl krámk, kde měli ve výloze několik polštářků, které byly na prodej. Vlastním artiklem toho krámku bylo sklo a porcelán; s těmi polštářky to zřejmě jenom zkoušeli. Byly to moc krásné polštářky, z atlasu a ručně vyšíváné. Šli jsme kolem toho krámku dost často a George se tam pokaždé zastavil a prohlížel si ty polštářky. Říkal, že takový polštářek by jistě udělal radost jeho tetě.

Na tu svou tetu myslel George po celou cestu. Denně jí psal dlouhatánské dopisy a z každého města, kde jsme se zdrželi, jí poslal nějaký dárek. Podle mého názoru to hrozně přehání a já jsem mu to už nejednou rozmlouval. Jeho teta se sejde s jinými tetami a všechno jim to poví; a to celou čeleď tet nebezpečně dezorganizuje a dezorientuje. Jakožto synovec ostře odmítám ten nemožný standard, který George takto zavádí. Ale George ne a ne poslechnout.

A tak nás v sobotu po obědě opustil a že prý si zajde do toho krámku a koupí tetě jeden polštářek. Že prý se vrátí co nevidět, ať na něj počkáme.

Čekali jsme na něj podle mého mínění hezky dlouho. Když se konečně vrátil, vůbec nic nenesl a vypadal ustaraně. Ptali jsme se ho, kde má polštářek. Řekl nám, že ho nekoupil, že si to rozmyslel, že o polštářek by teta patrně nestála. Bylo nám jasné, že něco popletl. Snažili jsme se to vyzvědit, ale jemu nebylo zrovna do řeči. Po naší dvacáté nebo bůhvíkolikáté otázce už odpovídal velice stroze.

Až večer, když jsem s ním náhodou zůstal o samotě, sám o té věci začal.

„V některých věcech,“ povídá, „jsou ti Němci dost nepochopitelní.“

„Co se stalo?“ ptám se ho.

„Inu, jde o ten polštářek, co jsem chtěl koupit.“

„Pro tetu,“ dodal jsem.

„No a proč ne?“ odsekl. Okamžitě se naježil; v životě jsem nepoznal člověka, který by byl tak nedůtklivý na zmínku o tetě. „Proč bych nemohl své tetince poslat polštářek?“

„Nerozčiluj se,“ chlácholil jsem ho. „Já ti to přece nevytýkám, já si tě proto vážím.“

Uklidnil se a vykládal dál:

„Byly čtyři v té výloze, jestli si vzpomínáš, moc se od sebe nelišily a na každém bylo na cedulce zřetelně napsáno dvacet marek. Já netvrdím, že německy mluvím plyně, ale s troškou námahy se obvykle vyjádřím dost srozumitelně, a to, co se říká mně, taky pochopím, když ten druhý zrovna nedrmolí. Tak jsem teda vešel do toho krámku. Přivítala mě tam mladá dívenka; moc hezká, taková tichounká, dalo by se říct až upejpavá. No rozhodně nepatřila k holkám, od jakých bys něco takového čekal. V životě mě nic tak nepřekvapilo.“

„No a co tě tam překvapilo?“ ptal jsem se.

George vždycky předpokládá, že už víte, jak to všechno dopadlo, když vám to teprv začíná vypravovat; ta jde na nervy, ta jeho metoda.

„To, co se stalo,“ odvětil George. „Vždyť ti to zrovna povídám. Ta dívka se usmála a co prý si přeju. Tomu jsem naprosto správně porozuměl, v tom nemohlo dojít k žádnému omylu. Tak jsem položil na pult dvacet marek a povídám:

„Dejte mi, prosím, jeden polštářek.“

A ona na mě vykulila oči, jako kdybych byl chtěl celou peřinu. Myslel jsem, že mě dobře neslyšela, tak jsem to opakoval hlasitěji. Ani kdybych ji byl pošimral pod bradičkou, tak se na mě nemohla koukat s větším úžasem a rozhořčením.

A řekla, že jde asi o nějaký omyl.

Nechtěl jsem se pouštět do dlouhé konverzace a pak nevědět, kudy kam. Prohlásil jsem, že nejde o žádný omyl, ukázal jsem na tu svou dvacetimarkovou bankovku a potřetí jsem opakoval, že bych chtěl jeden polštářek, „polštářek za dvacet marek“.

Teď přišla zezadu jiná dívka, starší; a ta první jí opakovala, co jsem řekl; zřejmě ji to vysloveně rozrušilo. Ta druhá jí nevěřila – že prý nevypadám na člověka, který by takhle chtěl polštářek. A pro jistotu se mě sama zeptala:

„Vážně jste řekl, že byste chtěl polštářek?“

„Řekl jsem to už třikrát,“ povídám jí, „a řeknu to teda ještě jednou: Chtěl bych polštářek.“

„Tak ten teda nedostanete!“ ona na to.

To už mě rozzlobilo. Kdybych byl o ten polštářek tolik nestál, tak jsem už z toho krámu odešel; ale ty polštářky jsou tam přece ve výloze – výslovně na prodej, neviděl jsem důvod, proč bych jeden z nich nemohl dostat.

„Dostanu ho!“ povídám. To je docela jednoduchá věta. A řekl jsem ji se vší rozhodností.

V tu chvíli se objevila třetí dívka. Ty tři představují patrně veškeren personál toho krámků. To byla taková koketka s bystrými kukadly, tahle poslední. Za jiných okolností bych se s ní moc rád seznámil. Ale teď mě to spíš naštvalo, že přišla. Na tuhle záležitost jsem přece tři děvčata nepotřeboval.

Ty první dvě holky začaly té třetí všechno vykládat, ale dřív, než se dostaly do polovičky, ta třetí se začala hihňat – no byl to ten typ holky, co se hihňá všemu. Načež si všechny tři začaly šuškat a štěbetaly jako sýkorky; a za každým pátým slůvkem se koukly po mně; a čím déle po mně koukaly, tím víc se ta třetí hihňala, a než doštěbetaly, tak už se hihňaly všechny tři, ty káči pitomé; já jsem si připadal jako šašek, který vystupuje na soukromém představení.

Když se ta třetí holka natolik vzpamatovala, že se mohla udržet na nohou, tak udělala pár kroků ke mně; ale to se pořád ještě hihňala. A povídá:

„A když ho dostanete, půjdete hned pryč?“

Já jsem jí hned nerozuměl, tak to řekla ještě jednou:

„Ten polštářek totiž. Když ho dostanete, půjdete pryč? Okamžitě?“

No já jsem si nic jiného nepřál, než jít pryč. A taky jsem jí to řekl. Ale, dodal jsem, bez toho polštářku pryč nepůjdu; teď už jsem byl pevně rozhodnut ten polštářek dostat, i kdybych měl v tom krámků čekat přes noc.

Ta třetí šla zpátky k těm druhým dvěma. Myslел jsem si, že mi ten polštářek přinesou, a tím že to konečně vyřídíme. Ale místo toho se stalo něco naprosto neuvěřitelného. Ty dvě poslední dívky si stouply za tu první – všechny tři se při tom pořád bůhvíproč chichotaly – a strkaly ji ke mně. Přistrkaly mi ji těsně na tělo a ona mi najednou, dřív než jsem si mohl uvědomit, oč jde, položila ruce na ramena, stoupla si na špičky a dala mi pusu. A pak si schovala obličej do zástěry a utekla z krámků a ta druhá dívka za ní. Ta třetí mi otevřela dveře a tak očividně očekávala, že z toho krámků odejdu, že jsem v tom zmatku opravdu odešel a nechal těch dvacet marek ležet na pultě. Neříkám, že mi ta pusa nechutnala, i když jsem žádnou pusu nechtěl. Chtěl jsem ten polštářek. Ale do toho krámků se mi už nechce. Protože tomu všemu vůbec nerozumím.“

„Cos od té slečny vlastně chtěl?“ zeptal jsem se.

„No polštářek.“

„To vím,“ řekl jsem. „Rád bych ale věděl, jak jsi to řekl německy.“

„No *Kuss*,“ odpověděl George.

„Tak nemáš nač si naříkat,“ povídám. „On je v tom trošku zmatek. *Kuss* neznamená polštářek, *Kuss* znamená pusu, polibek; polštářek se řekne *Kissen*. Ty sis ty dva výrazy popletl – jak se to už stalo mnohým jiným. Já sám se v těchhle věcech moc nevyznám. Ale tys chtěl pusu za dvacet marek, a vzhledem k tomu, jaks mi tu dívku vyličil, leckdo by tu cenu považoval za přiměřenou. Ale snad abychom to neříkali Harrisovi. Ten má, jestli si dobře vzpomínám, taky nějakou tetu.“

Jerome Klapka Jerome, Tři muži ve člunu a na toulkách, Praha 1995, s. 277 – 280. Přeložil J. Z. Novák.

Poznámky a vysvětlivky:

Altmarkt – Starý trh; náměstí a zároveň tržiště ve středu Drážďan; **Bummel** – něm. *promenáda, flám*; **George** [džo:dž]; **Harris** [hæris].

<https://images.contentreserve.com/ImageType-400/0887-1/BE7/ADD/0B/%7BBE7ADD0B-0E18-4B58-9BCF-33AF747E44F3%7DImg400.jpg>.

Jerome Klapka Jerome (1859 – 1927): Tři muži na toulkách (Three Men on the Bummel) (1900)

VIII

(...) Návštěvu Prahy jsme byli nuceni poněkud prodloužit. Praha je totiž jedno z nejzajímavějších měst v Evropě. Její kameny jsou prosáklé historií a bájemi; každé její předměstí určitě bylo někdy bojištěm. To je to město, co počalo reformaci a vysedlo třicetiletou válku. Ale polovina všech svých útrap mohla být Praha patrně ušetřena, kdyby byla měla méně veliká a ne tak lákavě příhodná okna. První z těch mohutných katastrof uvedla v pohyb tím, že vyhodila sedm katolických konšelů z oken své radnice na píky husitů. A k té druhé dala později signál tím, že z oken starobylého hradu na Hradčanech vyhodila zase královské

místodržící – to byla druhá pražská defenestrace. Od těch dob se v Praze rozhodovalo ještě o mnoha fatálních problémech; ale jelikož se vyřešily bez násilí, lze patrně usoudit, že se projednávaly ve sklepech. Okno jakožto argument by zřejmě pro každého roduvěrného Pražana znamenalo vždycky příliš silné pokušení. (...)

Špinavými pražskými uličkami, vroubenými paláci, se v divém spěchu často hnal slepý Žižka a ne zrovna moc skrupulózní Valdštejn – toho Praha pasovala na hrdinu; a je vážně hrdá na to, že byl jejím měšťanem. V jeho pochmurném paláci na Valdštejském náměstí vám jako posvátné místo ukazují pokojík, kde se modlíval, a sami sebe, jak se zdá, přesvědčují, že měl doopravdy duši. Příkré, klikaté pražské cesty musely být mnohokrát ucpány, jednou prchajícími vojsky Zikmundovými, za nimiž se řtili krvelačně rozlícení táborité, jindy sinalými protestanty, pronásledovanými vítěznými katolíky Maxmiliánovými. Do pražských bran hřímali a na pražských mostech se bili tu Sasové, tu Bavoři, tu Francouzi, tu „světci“ Gustava Adolfa, tu ocelové válečné stroje Bedřicha Velikého.

Význačným rysem Prahy jsou odedávna židé. Občas pomáhají křesťanům v jejich oblíbeném řemesle vzájemného vyvražďování a veliký prapor, visící od klenby „Altneuschule“, je svědectvím odvahy, s kterou podporovali katolického Ferdinanda v bojích proti protestantským Švédům. Pražské ghetto bylo jedno z prvních v Evropě a v malé synagoze, jež dosud stojí, konají pražští židé pobožnosti už osm set let; jejich ženské naslouchají těm pobožnostem zvenčí, s ušima u úzkých otvorů, zřízených pro ně v masivních zdech. Přilehlý židovský hřbitov, „Bethchajim, čili dům života“, vypadá, jako by byl mrtvými přeplněn k prasknutí. Staletý řád přikazuje, že jen zde, v tomto stísněném políčku, smějí kosti izraelitů odpočívat. A tak tu omšelé a zpřerážené náhrobní kameny leží nahloučeny v zmatených kupách, jako kdyby je v zápase o místo vyvracely a přehazovaly ty zástupy pod nimi.

Zdi ghetta jsou už dávno srovnány se zemí, ale pražští židé pořád ještě lnou k svým páchnoucím uličkám, ačkoli už jsou ty uličky rychle nahrazovány pěknými novými třídami, které slibují, že se tahle čtvrť nakonec změní v nejsličnější část města.

V Drážďanech nám radili, abychom v Praze nemluvili německy. Všude v Čechách vře už po léta národností nenávisť mezi německou menšinou a českou většinou, a být omylem považován za Němce, to je v určitých pražských ulicích moc nepříjemné pro člověka, jehož zdatnost v běhu o závod už není to, co bývala. Ale my jsme v těch určitých pražských ulicích přece jen mluvili německy; nezbývalo nám totiž nic jiného než mluvit buď německy, nebo nijak. Čeština je prý jazyk

velice starobylý a vysoce vědecky pěstěný. Její abeceda má čtyřicet dvě písmena, takže cizinci připomíná čínštinu. To není řeč, kterou by člověk mohl rychle pochytit. A tak jsme se shodli v tom, že své zdraví vystavíme mnohem menšímu riziku, když se budeme držet němčiny, a musím říci, že se nám nic nestalo. Proč, to se jenom dohaduji. Pražáci jsou lidé neobyčejně bystří; a do naší němčiny se možná vloudily drobné chybičky, pokud šlo o přízvuk, nepatrné nepřesnosti, pokud šlo o gramatiku, a to asi Pražanům odhalilo fakt, že přes všechny vnější známky přece jen nejsme rodilí Němci. Nikterak za tímto vysvětlením nestojím; předkládám je pouze jako jedno z možných.

Ale abychom se vyhnuli zbytečnému nebezpečí, vydali jsme se na prohlídku Prahy s najatým průvodcem. (...) Jeho angličtina byla nesporně ubohá. Vlastně to ani nebyla angličtina. Nevím, za co by se to dalo prohlásit. Ale to nebyla tak docela jeho chyba; učil se anglicky u jedné dámy ze Skotska. Já rozumím skotštině dost dobře – má-li člověk držet krok s moderní anglickou literaturou, tak je to nezbytné –, ale porozumět horalské skotštině, vyslovované se slovanským akcentem a občas zpestřené německými přehláskami, to klade na inteligenci příliš velké požadavky. Hodinu nám trvalo, než jsme se zbavili dojmu, že se ten člověk dusí. (...)

Jerome Klapka Jerome, Tři muži ve člunu a na toulkách, Praha 1995, s. 284 – 286. Přeložil J. Z. Novák (/překlad byl nepatrně aktualizován).

Poznámky a vysvětlivky:

Altneuschule [altnojšúle] – alternativní název pro pražskou gotickou Staronovou synagogu; **Bavoři, Francouzi, Sasové** – Jerome zřejmě míní obsazení Prahy vojsky těchto tří národů v r. 1741 v rámci válek o habsburské dědictví proti Marii Terezií, nové panovnici Rakouské říše; Sasové ovšem pronikli do Prahy i předtím za Třicetileté války; **fatální** – neblaze osudný; **Ferdinand III. Habsburský** – císař Svaté říše římské a mj. král v dobytém Českém království (vládl 1637 – 1657), zmíněná korouhev v synagoze je darem od něj; **ghetto** – židovská čtvrť, striktně oddělovaná od okolních částí města; **Gustav II. Adolf** – švédský král (vládl 1611 – 1632), úspěšný vojevůdce protestantské strany za Třicetileté války, jeho a saská vojska mj. plenila střední Čechy; **izraelité** – zde *vyznavači judaismu (židovského náboženství)*; **Maxmilián I. Bavorský** – bavorský vévoda (1597 – 1651), jeden z vůdců katolické strany za Třicetileté války, jeho armáda se rozhodující měrou podílela na klíčové porážce českého vojska na Bílé hoře r. 1620; **ocelové válečné stroje Bedřicha Velikého** – Jerome míní vítězství pruského krále Friedricha II. Velikého v r. 1757 (v rámci Sedmileté války) před branami Prahy nad tereziánskou rakouskou armádou; **píky** – dlouhé pěchotní bodné zbraně; **sinalý** – mrtvolně bledý; **skrupulózní** – mající mravní ohledy; **synagoga** – židovský (judaistický) chrám; **Albrecht z Valdštejna** (1583 – 1634) – český katolický šlechtic, za Třicetileté války vrchní velitel habsburských vojsk, zavražděn; v novější době byly v českém katolickém prostředí činěny pokusy – historickými fakty neodůvodněné – interpretovat jeho osobnost jako vzorového českého politika; **Zikmund Lucemburský** – panovník (1410 – 1437) Svaté říše římské, v čele dvou křížových výprav proti husitům se neúspěšně pokusil dobýt český trůn; **Jan Žižka z Trocnova** (asi 1360 – 1424) – legendární úspěšný vojevůdce husitů, mj. ubránil Čechy vítězstvími nad dvěma křížáckými výpravami.

<http://www.starapraha.cz/historicke/167.jpg>